

STRATEŠKI PLAN ZELENE ISTRE ZA RAZDOBLJE 2016.-2020.

Strateški plan razvoja Udruge Zelena istra 2016.-2020. pripremila je tijekom 2016. Radna grupa za strateško planiranje na temelju doprinosa članova i članica tijela upravljanja, zaposlenih i redovnih članova i članica udruge. Strateški plan prihvaćen je na 26. Skupštini održanoj 9. rujna 2016. godine.

Zahvaljujemo svima koji su svojim sudjelovanjem u raspravi pridonijeli izradi ovog dokumenta.

Pula, rujna 2016.

"Stvaranje okruženja poticajnog za razvoj civilnog društva jedna je od pretpostavki i mjerila demokracije i stabilnosti političkoga sustava svake zemlje." (Nacionalna strategija stvaranja poticajnog okruženja za razvoj civilnoga društva od 2012. do 2016. godine)

STRATEŠKI PLAN ZELENE ISTRE ZA RAZDOBLJE 2016.-2020.

Sadržaj:

1. Predgovor
2. Polazišni dokumenti za izradu strateškog plana
3. Vizija, misija, ciljevi i načela djelovanja
4. Organizacijska struktura i postignuća
5. Strateški ciljevi, prioriteti i mjere
6. Akcijski plan za 2017.
7. Provedba i nadzor

1. Predgovor

Europska politika zaštite okoliša temelji se na načelima predostrožnosti, preventivnog djelovanja i uklanjanja onečišćenja na samom izvoru, kao i na načelu „onečišćivač plaća”. Sukladno EU smjernica i djelovanja, među najvišim vrednotama ustavnog poretka Republike Hrvatske nalazi se i očuvanje prirode i čovjekovog okoliša. Nacionalna strategija održivog razvitka Republike Hrvatske je u skladu s tim uvjerenjima usmjerena na postizanje održivog razvitka kroz primjenu načela demokracije, ravnopravnosti spolova, socijalne pravde i solidarnosti, zakonitosti, poštivanja prava čovjeka te očuvanja prirodnih dobara, kulturne baštine i čovjekova okoliša koji pridonose očuvanju Zemlje za održavanje života u svojoj svojoj raznolikosti.

Upravo su ova načela osnova za djelovanje udruge Zelena Istra koja već 21 godinu uspješno provodi ciljeve zbog kojih je osnovana kroz aktivno promicanje participativne demokracije kao i suradnju s drugim organizacijama civilnog društva koje promiču zaštitu okoliša i prirode kako u Hrvatskoj tako i globalno.

Od 2004. godine udruga djeluje kao profesionalna organizacija sa stalno angažiranim djelatnicima zaposlenima na radnim zadacima vezanim uz područja djelovanja udruge. Profesionalni tim udruge čini 6 zaposlenika, 5 na neodređeno i 1 na određeno vrijeme. Stručnost i angažman udruge je u posljednjih deset godina povećan kao i broj provedenih projekata te godišnji proračun koji je u 2015. godini iznosio 2.073.534,49 HRK. Povećani broj zaposlenika zahtijeva i više sredstava za operativno djelovanje udruge te će se u sljedećem razdoblju, do 2020., udruga maksimalno angažirati na diverzifikaciji mogućih izvora financiranja.

Izazovi koji su pred udrugom sve su veći upravo zbog potrebe organizacijskog razvoja koji zahtijeva poboljšanje upravljačkih i operativnih procesa, ali i zbog fluktuacija u financiranju organizacija civilnog društva koje utječe na planiranje i održivost udruge. Sve je to postavilo pred udrugom izazove koji zahtijevaju analizu stanja i postavljanje novih smjernica budućeg razvoja kako bi se djelotvorno iskoristili postojeći vanjski i unutarnji resursi. Stoga smo krenuli u izradu novog strateškog plana udruge za razdoblje 2016.-2020. Nova dugoročna strategija djelovanja Zelene Istre obuhvatit će nove društvene okolnosti i s njima u skladu utvrditi perspektivu djelovanja, ali i organizacijskog razvoja udruge. U novom strateškom planu posebna pažnja bit će posvećena aktivnosti s ciljem povećanja članstva, financijske održivosti, jačanja stručnosti te daljnjeg razvijanja lokalne i međunarodne suradnje radi djelovanja ne samo na lokalnom, već i globalnom nivou.

1.1. Rezultati za 2015./2016. godinu

Analiza provedbe ciljeva utvrđenih Strateškim planom udruge za razdoblje od 2013. do 2015. godine pokazala je visoku razinu uspješnosti u provedbi programskih ciljeva.

Prije svega, nastojali smo biti barijera neodrživim politikama pretjeranog iskorištavanja i privatizaciji javnih dobara te smo ulagali napore u borbu protiv korupcije u javnoj upravi i procese demokratizacije društva. Smatramo da javni prostori i usluge moraju biti u funkciji društvenog razvoja na duge staze, pa smo nastavili raditi na osvješćivanju javnosti o negativnim ekonomskim, okolišnim i društvenim posljedicama prodaje javne infrastrukture kao robe za potrebe kratkoročnog saniranja državnih dugova. U tom cilju smo nastojali osmišljavati i promicati djelotvornije participativne modele upravljanja i nadzora nad javnim dobrima i uslugama. Unatoč deklarativnoj demokratičnosti obnašatelja vlasti na državnoj i lokalnoj razini, političke odluke o pitanjima sa značajnim utjecajem na okoliš i društvo donose se u postupcima koji ne zadovoljavaju ni najniže standarde demokracije, na što smo upozoravali tijekom cijele godine, upozoravajući ili zaustavljajući protuzakonito djelovanje tijela javne uprave.

Zajedno s još 6 istarskih organizacija civilnog društva i inicijativa angažirali smo se na osnaživanju Civilne platforme Istre, koja se zalaže za političku odgovornost vlasti i svih drugih političkih aktera i institucija s ciljem ostvarivanja stvarnih i trajnih poboljšanja na području odgovornosti i demokratičnosti institucija vlasti, borbe protiv korupcije i brige za javni interes.

Ovo razdoblje obilježile su dvije kampanje koje su uspješno okončane – S.O.S. za Jadran i protiv izgradnje termoelektrane Plomin C na ugljen odnosno brojne aktivnosti provedene u okviru tih kampanja. U aktivnosti smo uključili i okolišne organizacije iz susjedstva, poput austrijske organizacije Global 2000, koja je organizirala prosvjed ispred sjedišta OMW-a u Beču zbog namjere investiranja u eksploataciju nafte na Jadranu. Pomoć u realizaciji kampanje ponudili su iz Friends of the Earth iz Francuske, koji su u sjedištu banke Credit Agricole, koja je planirala financirati izgradnju Plomina C, organizirali prosvjednu akciju, nakon čega je banka odustala od tog posla. Direktor Greenpeacea u posjetu Hrvatskoj sudjelovao je na konferenciji za medije zajedno s predstavnicima udruge koje provode kampanju S.O.S. za Jadran, upozoravajući na štetne posljedice za okoliš, zdravlje i klimu biznisa temeljnog na ugljenu.

Strateški plan razvoja Zelene Istre za razdoblje 2013.-2015. prihvaćen je na 20. Skupštini održanoj 28. kolovoza 2012. godine. Analiza provedbe ciljeva utvrđenih Strateškim planom udruge pokazala je uspješnost u provedbi programskih ciljeva: osnaživanje participativne demokracije i građanskog aktivizma u okolišnim pitanjima, osnaživanje vjerodostojnosti udruge ostvarivanjem visoke stručnosti u radu i uključivanje u europske procese, osnaživanje "pregovaračke moći" organizacija civilnog društva ujedinjenim nastupima platformi ili koalicija organizacija civilnog društva koje djeluju s istim ciljem poput djelovanja u okviru kampanje SOS za Jadran ili Saveza udruge Rojca ili stvaranjem sudske prakse presudama u svoju korist poput tri dobivene presude protiv MZOIP u slučaju dva kamenoloma u Marčani i golfa u Brkaču.

Izveštaj o radu udruge u 2015. godini u prilogu.

2. Polazišni dokumenti za izradu strateškog plana

Kao polazišni dokumenti za izradu ovog strateškog plana korišteni su nacionalni strateški dokumenti te istraživanja i dokumenti Europske unije:

- EU strategija 2020
- Sustainable development in the European Union, 2015 monitoring report of the EU Sustainable Development Strategy
- Nacionalna strategija stvaranja poticajnog okruženja za razvoj civilnoga društva od 2012. do 2016. godine i Operativni plan Nacionalne strategije stvaranja poticajnog okruženja za razvoj civilnoga društva
- Strategija održivog razvitka Republike Hrvatske, 2009.
- Akcijski plan za provedbu inicijative Partnerstvo za otvorenu vlast u Republici Hrvatskoj za razdoblje 2014.-2016.
- Akcijski plan za provedbu inicijative Partnerstvo za otvorenu vlast u Republici Hrvatskoj za razdoblje 2016. do 2018. (u donošenju)
- Strategija suzbijanja korupcije za razdoblje od 2015. do 2020. godine
- Kodeks savjetovanja sa zainteresiranom javnošću u postupcima donošenja zakona, drugih propisa i akata
- Strategija za razvoj društvenog poduzetništva u Republici Hrvatskoj za razdoblje od 2015. do 2020. godine
- Nacionalni plan djelovanja za okoliš
- Nacionalni plan zaštite okoliša Republike Hrvatske za razdoblje od 2016. do 2023. godine (u donošenju)
- Plan zaštite zraka, ozonskog sloja i ublaženja klimatskih promjena u Republici Hrvatskoj za razdoblje od 2013. do 2017. godine
- Strategija gospodarenja otpadom Republike Hrvatske
- Akcijski plan za obrazovanje za održivi razvitak
- Strategija i akcijski plan zaštite biološke i krajobrazne raznolikosti Republike Hrvatske
- Strategija prilagodbe klimatskim promjenama u Republici Hrvatskoj za razdoblje do 2040. s pogledom na 2070. godinu (u donošenju)
- Strategija upravljanja morskim okolišem i obalnim područjem (u donošenju)

3. Vizija, misija, ciljevi i načela djelovanja

Vizija

Zelena Istra sanja aktivne građane koji grade pravedno društvo i žive održivost Planeta.

Misija

Zelena Istra je neprofitna udruga građana za zaštitu okoliša, prirode i društvenu pravdu, koja sudjeluje u izgradnji demokratskog, solidarnog i okolišno održivog društva.

Ciljevi udruge

1. zaštita okoliša i prirodnih bogatstava
2. društvena pravednost
3. razvoj okolišne demokracije i demokratske političke kulture općenito
4. održivi razvoj
5. zaštita javnih i zajedničkih dobara i promicanje participativnih oblika upravljanja
6. unapređenje kvalitete života
7. razvoj civilnog društva
8. utjecaj na lokalnoj, domaćoj (nacionalnoj) i međunarodnoj razini

Načela djelovanja udruge

Djelovanje za opće dobro - Zelena Istra obavlja djelatnost od javnog interesa koja je u skladu s vrednotama propisanim Ustavom RH. Provođenjem te djelatnosti ostvaruje se znatna dodana društvena vrijednost kojom se podiže kvaliteta života pojedinca i unapređuje razvoj šire društvene zajednice. Korisnici djelatnosti Zelene Istre nisu unaprijed određeni i to mogu biti svi, bez obzira na spol, rasu, vjersku ili političku opredijeljenost, pripadnost društvenim skupinama itd. Djelovanje za opće dobro ni uz koje uvjete ne može služiti postizanju dobiti.

Transparentnost - Zbog svoje odgovorne društvene uloge i korištenja donacija građana i sredstava iz javnih izvora financiranja, Zelena Istra striktno primjenjuje načela transparentnosti i odgovornosti u radu. Ta se načela primjenjuju u unutarnjoj organizaciji, odnosima s članovima i članicama, u odnosima s javnošću, u provedbi projekata i programa, u izvještajima o izvorima financiranja i načinu trošenja sredstava udruge. Nadzor nad primjenom navedenih standarda provodi Upravni odbor.

Nezavisnost - Nezavisnost djelovanja udruge temelji se na nezavisnosti od državnih institucija na svim razinama upravljanja, te od političkih stranaka i poslovnog sektora. Zelena Istra strogo vodi računa o izbjegavanju bilo kakvog sukoba interesa unutar Upravnog odbora i aktivnog članstva.

Etički pristup pribavljanju sredstava potrebnih za rad udruge - S obzirom da sudjeluje u stvaranju istinske demokracije, da ukazuje na propuste i mogućnosti napretka na području participativne demokracije, da vrši nadzor nad primjenom pozitivnih propisa, te na svoju ulogu u izgradnji društvenog kapitala, Zelena Istra posebnu pažnju posvećuje izboru donatora koji ni u kom slučaju ne smiju ugrožavati nezavisnost rada udruge ili na bilo koji način utjecati na njenu politiku. Osim toga, djelovanje donatora ne smije biti u sukobu s vrijednostima koje promiče Zelena Istra.

Zagovaranje participativne demokracije - Sudionička demokracija je model upravljanja društvom kojim se nastoji uključiti javnost u odlučivanje o pitanjima koja utječu na kvalitetu života, što im zastupnička demokracija ne omogućava. Zelena Istra zagovara nužnost uključivanja javnosti u postupke odlučivanja, promičući time i socijalnu koheziju, solidarnost i društvenu pravednost i težeći boljoj kvaliteti života za sve. Temeljni instrument sudioničke demokracije je dijalog s civilnim društvom kao organiziranim dijelom javnosti. Krajnji cilj dijaloga s javnošću i njenim organiziranim dijelom su bolje odluke, bliže općem javnom interesu.

Primjena načela održivosti u radu - Zelena Istra u svom uredu primjenjuje, u okviru mogućnosti, načela održivosti i to primjenom načela energetske učinkovitosti i štednje i reduciranjem potrošnje materijala. Aktivni članovi i članice Zelene Istre djeluju na tom području i vlastitim primjerom.

4. Organizacijska struktura I postignuća

Zelena Istra je već dokazala svoj potencijal za dugoročni pozitivan utjecaj i kapacitete za nastavak provedbe ciljeva zbog kojih je osnovana. Tako je i tijekom 2015. pokazala usklađenost ciljeva i instrumenata koje koristi u svom djelovanju kao i demokratizacijski potencijal te su vidljive promjene u okruženju uslijed ukupnih učinaka tog djelovanja.

Zbog usvajanja novog Zakona o udrugama u listopadu 2014. i nove Klasifikacije djelatnosti udruga bilo je nužno izraditi novi Statut udruge. Kako su promjene koje su se morale unijeti značajne, novi se Statut pokazao kao racionalnije rješenje nego izrada izmjena i dopuna. Statut je usvojen na Skupštini održanoj 28.4.2015. Novosti unesene u Statut: kvorum Skupštine podignut na pola redovnih članica, novi ciljevi i djelatnosti prema novoj službenoj klasifikaciji, popis djelatnosti kojima se ostvaruju ciljevi a koje se mogu naplaćivati, imenovanje likvidatora (prema članku 67. novog Statuta predsjednica Udruge ujedno je i likvidatorica Udruge), ukidanje članarine, redovno članstvo samo po odluci Upravnog odbora nakon šestomjesečnog angažmana u udruzi itd.. Tijekom 2016. usvojeni su i novi Pravilnik o radu Zelene istre I Pravilnik o zaštiti informacijskog sustava i tajnosti podataka te se udruga prijavila u Središnji registar Agencije za zaštitu osobnih podataka.

4.1. Interna struktura

Članom Udruge može postati svaka fizička osoba koja je zainteresirana za rad u Udruzi i pružanje doprinosa ostvarivanju ciljeva Udruge te prihvaća odredbe Statuta. Fizička osoba koja je zainteresirana za prijem u članstvo Udruge podnosi pisani zahtjev Udruzi. **Podupirućim članom** Udruge može postati svaka punoljetna osoba koja prihvaća odredbe ovog Statuta i pismenom izjavom iskaže interes za pružanjem podrške radu i ostvarivanju ciljeva Udruge, nakon odluke Upravnog odbora te upisa u Knjigu članova. **Redovitim članom** Udruge može postati svaki podupirući član koji pismenom izjavom iskaže interes da aktivno sudjeluje u radu Udruge te odlučuje na sjednicama Skupštine.

Upravni odbor će najkasnije u roku od 6 mjeseci podupirućeg člana u Knjigu članova upisati kao redovnog člana ako je u tom razdoblju aktivno sudjelovao u radu Udruge. **Počasnim članom** Udruge može biti proglašena osoba izuzetno zaslužna za rad i razvoj Udruge, te ostvarivanju ciljeva Udruge i zaštite okoliša općenito. Počasne članove Udruge predlaže Upravni odbor, a potvrđuje Skupština.

Djelovanje Udruge temelji se na načelu demokratskog ustroja odnosno Udrugom upravljaju njeni članovi tako što je unutarnji ustroj Udruge zasnovan na načelima demokratskog zastupanja i demokratskog načina očitovanja volje članova. Skupština je najviše tijelo upravljanja Udrugom. **Članovi Udruge upravljaju Udrugom neposredno na Skupštini i putem izabраних predstavnika u drugim tijelima udruge.** Skupštinu čine redovni članovi/ce Udruge. Skupština redovito zasjeda jednom u tijeku godine, dok se izborna sjednica Skupštine održava svake dvije godine.

Upravni odbor je izvršno tijelo Udruge i sastoji se od pet članova, koji moraju biti redovni članovi Udruge, s mandatom od dvije godine. Upravni odbor čine predsjednik, kojeg bira Skupština neposrednim glasovanjem na temelju predloženog programa rada, potpredsjednik, tajnik i 2 člana. Zapisnici sa sjednica Upravnog odbora dostupni su svim članovima i članicama udruge putem intranet stranica udruge, na kojima su objavljeni i svi ostali dokumenti udruge. Sjednice Upravnog odbora održavaju se prema potrebi, a najmanje jednom u 4 mjeseca.

Nadzorni odbor je kontrolno tijelo koje nadzire i prati rad svih tijela Udruge, financijsko i materijalno poslovanje udruge te se brine o poštivanju Statuta i ostalih važećih propisa. O uočenim nepravilnostima Nadzorni odbor izvještava mjerodavno tijelo Udruge, a ukoliko ono ne ukloni nepravilnosti u svom djelokrugu, Nadzorni odbor izvijestit će nadležno tijelo državne uprave. Nadzorni odbor čine tri člana koje bira Skupština, s mandatom od dvije godine.

4.2. Suradnja s drugim organizacijama

Zelena Istra veliku pažnju poklanja **suradnji s drugim organizacijama civilnog društva iz okolišnog, ali i drugih sektora.** Zelena Istra je članica više formalnih i neformalnih mreža organizacija u Hrvatskoj: Nacionalnog foruma za prostor, koji se bavi pitanjima prostornih politika; platforme "Ne damo naše", koja se bavi upravljanjem javnim dobrima; Zagovaračke mreže OCD-a koji svojim javnim zajedničkim istupanjem utječu na kreiranje javnog mnijenja i politika, CROSOL-a, mreže organizacija za razvojnu pomoć; GOOD (građanski odgoj i obrazovanje) inicijative, koja se zalaže za sustavno i kvalitetno uvođenje odgoja i obrazovanja za ljudska prava i demokratsko građanstvo u odgojno-obrazovni sustav. Na lokalnoj razini udruga djeluje u okviru Saveza udruga Rojca (19 OCD-a iz različitih područja djelovanja s prostorom u Društvenom centru Rojca) i Civilne platforme Istre, koja nastoji javno ukazivati na problem korupcije i političkog klijentelizma.

U okviru svih navedenih formalnih i neformalnih mreža nastojimo osigurati snagu potrebnu za vršenje pritiska ka održivijim politikama na različitim razinama donošenja odluka - na lokalnoj i nacionalnoj razini. U okviru svih mreža u kojima sudjelujemo usuglašavamo stavove o prioritetima i poželjnim politikama koje će se predlagati nadležnim tijelima na navedenim razinama, podižemo osviještenost javnosti o različitim okolišnim i društvenim problemima, razmjenjujemo informacije i prijedloge te zajednički donosimo odluke i provodimo aktivnosti. Zajednički prijavljujemo i provodimo projekte.

Europska I globalna dimenzija djelovanja:

Održivi razvoj na lokalnoj razini, čak da ga je i moguće postići, nema smisla u svijetu koji se temelji na neodrživim politikama. Nema nikakvog smisla zagovarati održive politike u, na primjer, Istarskoj županiji ako je kormilo državnih politika okrenuto u krivom smjeru. Fokus ne možemo suziti ni na Europsku uniju, kada ona u velikoj mjeri utječe na razvojne politike mnogih drugih zemalja ili je sama pod njihovim utjecajem. Uništavanje prirode i okoliša u zemljama u razvoju da bi se održao standard europskih građana nije pravedno ni globalno održivo. Ne možemo zatvarati oči pred činjenicom da se, primjerice, zbog ugljena kao energenta u termoelektrani Plomin razaraju cijele zajednice i okoliš u dalekim preookeanskim zemljama poput Kolumbije (stoga s grupom organizacija iz EU-a radimo na projektu praćenja europskih investicija u zemljama u razvoju). Ne smijemo u svojim zemljama imati relativno visoke standarde zaštite okoliša, a potpuno ih zanemarivati prilikom investiranja u zemljama u razvoju (stoga smo s grupom organizacija iz EU-a prijavili dva nova projekta iz DEAR programa-Development Education and Awareness Raising). Ne možemo ostati ravnodušni prema tajnim pregovorima o potpisivanju Transatlantskog trgovinskog i investicijskog partnerstva kojim se nameće uspostava transatlantske slobodnotrgovinske zone, kojom se žele smanjiti dostignuti standardi u području zapošljavanja i zaštite podataka te društvenih, ekoloških i potrošačkih standarda u Europskoj uniji (stoga smo se uključili u rad grupe organizacija koje su se uključile u EU kampanju protiv TTIP-a). Aktivni smo u djelovanju na europskoj i globalnoj razini u zagovaranju pravednijeg i održivijeg razvoja.

Gotovo da i nema više projekta koji Zelena Istra ne provodi u suradnji s organizacijama civilnog društva iz različitih sektora. U 2016. broj projektnih partnerstva bio je vrlo velik: New Ideas for Old Buildings - 10 partnera iz inozemstva; DEAR projekt - 19 partnera iz inozemstva; Participativni proračun – 3 partnera; COMMUN SENSE - 5 partnera iz Hrvatske; INTRA WASP - 5 partnera iz Hrvatske, platforma Jedan Jadran - 10 partnera iz Hrvatske i inozemstva itd. Zelena Istra inicijator je osnivanja lokalnih mreža udruga i danas svojim doprinosom bitno utječe na njihovo djelovanje: Civilna platforme Istre, Savez udruga Rojca.

Shvaćanje važnosti suradnje s ciljem osnaživanja civilnog društva očituje se i u činjenici smo "Suradnju, partnerstva, koalicije, djelovanje na europskoj razini" učinili jednim od dugoročnih programa udruge.

Još jedan aspekt međusektorske suradnje je suradnja s javnim sektorom (Zeleni telefon - suradnja s inspekcijama u nadzoru zaštite okoliša i prirode, s JL(R)S u kreiranju javnih politika – Istarska županija – Radne grupe za zaštitu zraka i gospodarenje otpadom, javno-civilni modeli upravljanja javnim dobrom – Društveni centar Rojca, javnim poduzećima u provedbi kampanja za pravilno postupanje s otpadom, zajednička aplikacija projekata na natječaje itd.) i akademskom zajednicom – stručnjaci s Pravnog i Fakulteta političkih znanosti (u istraživanjima, edukaciji, suradnji).

Od poslovnog sektora suradnju smo uspostavili s tvrtkama koje se bave gospodarenjem otpadom i s njima surađujemo u kampanjama za pravilno postupanje s otpadom.

4.3. Volonterski rad

Volonterski rad je jedan od temeljnih oblika osiguravanja održivosti organizacije. Od samog početka rada udruge koristimo volonterski rad kao oblik samoodrživosti. Volonter može biti svaka fizička osoba koja iskaže interes za volontiranjem u Zelenoj Istri te je upoznata i podržava viziju, ciljeve, aktivnosti, planove i svrhu djelovanja udruge, sukladno Statutu i na način predviđen Zakonom o volonterstvu, bez postojanja uvjeta isplate novčane nagrade ili potraživanja druge imovinske koristi za obavljeno volontiranje. Aktivni članovi i članice udruge volontiraju u upravnim tijelima udruge i sudjeluju u akcijama i kampanjama. pružaju svoje stručno znanje ili vještine, sudjeluju u kreiranju sadržaja za internetske stranice udruge, sudjeluju u administriranju i unaprijeđenju web stranica udruge. Ostali volonteri sudjeluju u akcijama, kampanjama i projektnim aktivnostima. Radi interne evidencije i procjene ljudskih resursa, te izračunavanja na taj način unešenog kapitala, volonterski rad prema Pravilniku o internom poslovanju Zelene Istre se valorizira prema sljedećim standardima:

- za prvu skupinu volontera se sat volonterskog rada vrednuje 60% prosječne neto satnice u RH;
- za drugu skupinu volontera se sat volonterskog rada vrednuje 150% prosječne neto satnice u RH.

Evidenciju volonterskog rada u udruzi započeli smo 2009. godine. Tijekom 2015. u udruzi je volontiralo 20 volontera (prikupljanje otpadnog papira, pomoć u organizaciji konferencija, referenduma, tribina, prosvjeda i drugih javnih događanja itd.), od toga u prvoj skupini 361,5 te u drugoj skupini 297,5 sati. Prema Pravilniku o internom poslovanju Zelene Istre, ukupna vrijednost volonterskog rada iznosila je u kunama 22.105,00 kn.

4.4. Vidljivost udruge

Jačanje svijesti građana o ugroženosti i nužnosti zaštite okoliša je za udruhu od ključne važnosti te polažemo izuzetno mnogo pažnje na komunikaciju s građanima i drugim dionicima putem društvenih i drugih medija. Možemo izvijestiti iznimno visoku prisutnost u regionalnim i nacionalnim medijima i posjećenost internetske stranice udruge. Vidljivost udruge na županijskoj razini je velika, dok je na nacionalnoj razini u porastu, prije svega zahvaljujući prisutnosti predstavnika udruge u mnogim televizijskim emisijama i priložima prvog programa HTV-a (središnji i treći Dnevnik, Otvoreno, Poslovni klub, Svijet profita, Eko-zona, Hrvatska uživo, Dobro jutro Hrvatska, dokumentarni filmovi itd.). Ukupno smo u 2015. održali 10 konferencija za medije. Tijekom godine u različitim radijskim emisijama gostovali smo 31 put; u televizijskim programima 19 puta; a tiskani i online mediji objavili su stotine članaka o aktivnostima udruge. Osim toga, održali smo 95 edukativnih radionica, mahom za djecu osnovnih škola.

U svakodnevnom radu **zaposlenici Zelene Istre koriste napredne informacijsko-komunikacijske tehnologije**. Zelena Istra je udruga koja sa šestoro zaposlenih, volonterima i velikim informacijskim potrebama uspješno djeluje bez proračuna za softverske proizvode i to koristeći isključivo slobodan softver i volonterski rad. Uredska računala redovito se nadograđuju najnovijim verzijama Ubuntu GNU/Linux operativnog sustava, a za uredske potrebe najčešće se koristi OpenOffice.org, Firefox internet preglednik, Evolution mail klijent, GIMP za jednostavnije potrebe obrade fotografija. Većina hitnih intervencija na održavanju računala izvodi se "na daljinu" tj. preko uredske ADSL mreže, pa volonteri i bez dolaska u ured pomažu u radu udruge. Najveći posao Informacijskog centra Zelene Istre ulaže se u online prisustvo, tj. izgradnju i moderiranje mailing lista i drugih diskusijskih grupa, održavanje internetskog poslužitelja (uz pomoć udruge Monteparadiso) te izgradnju mnogobrojnih web stranica.

Službenu web stranicu www.zelena-istra.hr u 2015. godini posjetilo je ukupno 167.816 posjetitelja koji su pregledali čak 1.346.064 stranice. Uz to mjesečno objavljujemo bilten udruge koji se dostavlja na oko 600 e-mail adresa. Putem službene Facebook stranice udruge na adresi <https://www.facebook.com/UdrugaZelenaIstra> čak 3.308 pretplatnika/ca informiralo se o aktivnostima udruge te najvažnijim događajima i novostima iz područja djelovanja udruge. Svi zaposlenici koriste se sustavima za objavljivanje sadržaja na online servisima Zelene Istre, podržani aktivnim članovima udruge raspravljaju na mailing listama te sve veći broj medija i čitatelja/ica prati naš rad.

Nastavili smo s objavljivanjem članaka i informacija na internetskim stranicama udruge www.zelena-istra.hr www.zt.zelena-istra.hr www.aarhus.zelena-istra.hr www.nosisezdravo.org www.pulaodlucuje.org www.muzil-starter.org

Na mjesečnoj bazi udruge izrađuje ZInfo - bilten udruge, koji se u elektroničkom obliku dostavlja na preko 600 e-mail adresa, među kojima su članovi udruge, mediji, jedinice lokalne uprave i samouprave u Istarskoj županiji, komunalna poduzeća, inspekcije, turističke zajednice, osnovne i srednje škole, donatori itd., a objavljuje se i na internetskim stranicama Zelene Istre (<http://www.zelena-istra.hr/zinfo/>).

5. Strateški ciljevi prioriteta i mjere

Sudjelovanje građana ne zahtijeva samo izgradnju kapaciteta i inicijative organizacija civilnog društva prema tijelima vlasti, već i zagovaranje nužnosti stvaranja primjerenog institucionalnog okvira, odnosno reformi potrebnih za uspostavljanje vladavine prava, prihvaćanje i primjenu mehanizama direktne demokracije i transparentnosti u radu tijela javne uprave. Formalna prava često padaju na ispitu prakse. Da bi jedna od ključnih aktivnosti Zelene Istre sljedećem razdoblju polučila rezultate - osnaživanje participativne demokracije i građanskog aktivizma u okolišnim pitanjima, potrebno je najprije nadograditi vlastite kapacitete za sudjelovanje u kreiranju nacionalnih i europskih javnih politika koje osiguravaju institucionalni okvir za sudioničku demokraciju te se aktivno uključiti u dijalog i postupak donošenja političkih odluka i javnih politika. Pojedinačni naponi zagovaranja promjena i praćenja napretka daleko su manje učinkoviti od ujedinenog nastupa platformi ili koaliciji organizacija civilnog društva koje djeluju s istim ciljem. Stoga će Zelena Istra nastaviti sektorsku i međusektorsku suradnju s organizacijama u zemlji i iz inozemstva u okviru formalnih i neformalnih koalicija.

U svrhu ostvarivanja vizije i misije te nastojeći odgovoriti da nove izazove koji proizlaze iz unutarnjih i vanjskih mogućnosti i ograničenja, Zelena Istra postavlja sljedeće ciljeve koji se žele postići u razdoblju od 2016. do 2020.:

Strateški cilj 1. Osnažiti participativnu demokraciju i građanski aktivizam u okolišnim pitanjima	Očekivani rezultati	Rok provedbe	Indikatori
Prioritet 1.1. Djelovati u domeni zaštite javnih i zajedničkih dobara	<ul style="list-style-type: none"> Povećan javni utjecaj aktivnih i organiziranih građana 	2016.-2020.	# kampanja građana i građanskih inicijativa
Mjera 1.1.1. Nastavak suradnje među okolišnim organizacijama; OCD iz drugih područja djelovanja koje se bave okolišnim temama i međusektorskom suradnjom	<ul style="list-style-type: none"> Osnažena "pregovaračka moć" organizacija civilnog društva 		# (uspješnih) inicijativa u domeni zaštite javnih dobara
M.1.1.2. Osmišljavanje i provedba alternativnih oblika upravljanja javnim dobrima	<ul style="list-style-type: none"> Povećan utjecaj na proces oblikovanja javnih politika u zemlji 		# broj udruga koje su se uključile u kampanje i druge aktivnosti # partnerstava # osmišljenih i/ili provedenih novih ili unaprjeđenih oblika upravljanja
Prioritet 1.2. Osmisliti, zagovarati i institucionalizirati mehanizme participativne demokracije	<ul style="list-style-type: none"> Osnažena "pregovaračka moć" građana 	2016. - 2020.	# novih i/ili unapređenih mehanizama participacije
Mjera 1.2.1. Provesti analizu najboljih praksi, prilagodba i primjena u kontekstu djelovanja	<ul style="list-style-type: none"> Ojačan kapacitet građana o participativnom budžetiranju 		# građana/OCD-a uključenih u aktivnosti i/ili
Mjera 1.2.2. Provedba mehanizama participativnog budžetiranja	<ul style="list-style-type: none"> Razvijeni mehanizmi sudjelovanja građana 		# sudionika na radionicama i drugim događanjima # provedenih inicijativa # institucionaliziranih mehanizama participativnog odlučivanja i upravljanja
Mjera 1.2.3. Unapređenje postojećih mehanizama participativne demokracije			
Prioritet 1.3. Poticati sudjelovanje građana u odlučivanju	<ul style="list-style-type: none"> Razvijena svijest i kapacitet građana o važnosti sudjelovanja u odlučivanju 	2016.-2020.	# radionica i drugih oblika edukacije
Mjera 1.3.1. Provedba edukacije			# sudionika/ca informativnih i komunikacijskih alata

Mjera 1.3.2. Provedba sustavnog informiranja građana	<ul style="list-style-type: none"> • Razvijen kapacitet u zagovaranju • Pojačano informiranje građana 		usmjerenih na povećano sudjelovanje građana u odlučivanju # odluka koje su rezultirale utjecajem građana # broj inicijativa
Mjera 1.3.3. Osmišljavanje i provedba zagovaračkih alata i kampanja			
Mjera 1.3.4. Podrška građanskim inicijativama			
Strateški cilj 2. Ojačati utjecaj na okolišne javne politike i ulogu "watchdoga"			
Prioritet 2.1. Aktivno sudjelovati i utjecati na donošenje odluka u javnim okolišnim politikama	<ul style="list-style-type: none"> • Ojačana uloga i utjecaj Zelene Istre kao vodeće "watchdog" organizacije u javnim okolišnim politikama 	2016.-2020.	# pozitivnih odluka # radnih grupa, komisija, drugih struktura... # broj zakona, strategija, akata u kojimaje Zelena Istra imala utjecaj # online analitika
Mjera 2.1.1. Participacija u radnim grupama, i sličnim tijelima			
Mjera 2.1.2. Sudjelovanje u procesima donošenja zakona, strategija i drugih pravnih akata			
Mjera 2.1.3. Utjecaj putem medija/društvenih medija			
Prioritet 2.2. Aktivno pratiti i nadzirati provedbu javnih okolišnih politika	<ul style="list-style-type: none"> • Ojačana primjena pravnih instrumenata • Razvijen sustav podrške i savjetovanja 	2016.-2020.	# pravnih instrumenata vezanih uz provedbu Aarhuške konvencije # specifičnih savjeta
Mjera 2.2.1. Primjena pravnih instrumenata za provedbu Aarhuške konvencije			
Mjera 2.2.2. Mjere podrške i savjetovanja			
Prioritet 2.3. Kontinuirano razvijati suradnju s	<ul style="list-style-type: none"> • Ojačana i 	2016.-2020.	# partnera

okolišnim organizacijama u zemlji i inozemstvu	uspostavljena kontinuirana suradnja s okolišnim organizacijama		# događanja # mreža (neformalnih i formalnih) # projekata u partnerstvu
Mjera 2.3.1. Uključivanje u partnerstvo na projektima			
Mjera 2.3.2. Sudjelovanje na konferencija I drugim događanjima			
Mjera 2.3.3. Održavanje postojećih neformalnih i formalnih mreža i sudjelovanje u novima	<ul style="list-style-type: none"> Ostvareno aktivno sudjelovanje u projektima, relevantnim događanjima, mrežama i dr. 		
Strateški cilj 3. Organizacijski osnažiti i razviti financijsku održivost udruge			
Prioritet 3.1 Uspostaviti optimalan način odvojenog djelovanja upravne i izvršne strukture i funkcija	<ul style="list-style-type: none"> Definirana i uspostavljena efikasna struktura udruge Razvijeno aktivno članstvo 	2017.-2018.	# elemenata nove strukture udruge # aktivnih članova
Mjera 3.1.1. Razvijati aktivnije djelovanje članstva udruge			
Mjera 3.1.2. Istraživanje mogućnosti i optimalnih rješenja za efikasno djelovanje udruge			
Prioritet 3.2. Razvijati kapacitet udruge u postojećim i novim područjima djelovanja	<ul style="list-style-type: none"> Ojačan kapacitet zaposlenika u postojećim I razvijen u novim područjima djelovanja Povećan broj zaposlenika Razvijena 	2017.-2020.	# programa za stručno usavršavanje # novo zaposlenih stručnjaka # novih partnerstava # novih razvojnih područja kojima se bave postojeći
Mjera 1. Stručno usavršavati zaposlenike udruge			
Mjera 2. Angažman i zapošljavanje stručnjaka			
Mjera 3. Razvijanje komplementarnih partnerstava			
Mjera 4. Razviti kapacitete zaposlenika za razvojne aktivnosti			

	komplementarna partnerstva		zaposlenici
	<ul style="list-style-type: none"> Bolje pozicioniranje udruge 		
Prioritet 3.3. Diverzificirati izvore financiranja			
Mjera 1. Istraživanje i prijava na nove programe projektnog financiranja (EU)	<ul style="list-style-type: none"> Osigurana sredstva iz novih programa EU fondova 	2017.-2020.	# broj prijava na EU projekte # provedenih projekata # višegodišnjih projekata prijavljeno/uspješno
Mjera 2. Ispitivanje optimalnog modela za razvoj gospodarske djelatnosti (npr. j.d.o.o.)	<ul style="list-style-type: none"> Napravljena analiza optimalnih rješenja za gospodarsko djelovanje udruge 	2017.	
Mjera 3. Uspostavljanje partnerske suradnje na više-godišnjim projektima (međunarodnim)			Osnovano j.d.o.o. # barem jedna do dvije nove gospodarske djelatnosti definirane I provedene
Mjera 4. Definiranje i provedba novih aktivnosti kojima se ostvaruju ciljevi udruge uz naplatu	<ul style="list-style-type: none"> Diverzificirana sredstva za rad udruge Osigurani resursi za stabilno djelovanje udruge 	2017.-2020. 2017.-2020.	

6. Akcijski plan za 2017.

Programska područja – ostaju ista kao i u prethodnom strateškom razdoblju, osim što će se iz prvog programa udruge izdvojiti područje okolišne demokracije budući da su se ta dva područja odvojila dolaskom Gorana Matića u udругu, koji je preuzeo program "Demokratizacija, dobro upravljanje, zaštita javnih i zajedničkih dobara, sudioničko upravljanje», dok je Dušica Radojčić nastavila voditi program «Okolišna demokracija».

Veći će se naglasak ipak dati području gospodarenja otpadom i utjecaju na javne politike, kroz angažman pravnice u udruzi utjecaju na sudske prakse, zatim razvoju članstva i organizacijskom razvoju u smislu boljeg upravljanja udrugom te jačanja financijske održivosti:

1. Demokratizacija, dobro upravljanje, zaštita javnih i zajedničkih dobara, sudioničko upravljanje

Ovo je području djelovanja udruge postalo jedno od vidljivijih te i u budućnosti ima najveću razvojnu perspektivu. U navedenom razdoblju planiramo dovršiti tekuće projekte poput projekta Civilne platforme Istre u kojoj je naš zadatak provedba zagovaračke kampanje protiv političkog klijentelizma (svršetak prosinac 2016.); Participativnog budžetiranja (svršetak prosinac 2016.); INTRA WASP - Povećanje transparentnosti u upravljanju vodnim i prostornim resursima u kojem do kraja godine moramo pripremiti Izvještaj OCD-a o provedbi Aarhuške konvencije u razdoblju 2014.-2016. (svršetak u prosincu 2016.); djelovanje u okviru platforme Ne damo naše (svršetak u listopadu 2016.); COMMUN SENSE - Otvoreno i participativno upravljanje komunalnim uslugama i prostorom tijekom kojeg ćemo pratiti i komentirati lokalne politike upravljanja prostornim resursima, izraditi Priručnik za lokalne vlasti o primjeni modela participativnog upravljanja u upravljanju komunalnim poduzećima (svršetak u 2018.). Ukoliko dobijemo podršku za projekte prijavljene tijekom 2016., u 2017. krećemo s njihovom realizacijom (DEAR - "SHAPE- SHaping a sustainable future through Awareness raising, active Participation and innovative Education on SDGs and Environmental Migration" i "Development through your socket: demonstrating connections between the EU and the global South through the energy supply chain". Ako se ukaže prilika, aplicirat ćemo i nove projekte samostalno (npr. Za Ured za udruge ESF iz područja zelene javne nabave, participativnog budžetiranja, građanskog odgoja) ili u partnerstvu s drugim organizacijama civilnog društva iz zemlje i inozemstva (npr. Interreg Hrvatska-Italija, u partnerstvu s članicama GOOD inicijative održano je niz sastanaka radi pripreme za zajedničko prijavljivanje na natječaj u okviru ESF-a itd.). Veliku pažnju posvećujemo edukaciji zaposlenika u ovom području te potičemo njihovo usavršavanje putem seminara i sličnih formata koje organiziraju druge organizacije civilnog društva pa će i tijekom sljedeće godine zaposlenici sudjelovati u tim aktivnostima.

2. Okolišna demokracija

Prava koja proizlaze iz Aarhuške konvencije ostaju u središtu pažnje i djelovanja Zelene Istre i u 2017. – radi se o pravima na informacije, sudjelovanje i pristup pravosuđu u okolišnim pitanjima, tj. stupovima okolišne demokracije. Nastavit ćemo nadzor nad provedbom tih prava u praksi te se direktno uključivati u pojedinim slučajevima (trenutno smo uključeni u 3 slučaja tužbi višim instancama i inspekcijama u slučajevima procjene utjecaja na okoliš i dodjele koncesija), a u slučaju kršenja prava na informiranje i sudjelovanje, koristit ćemo pravo na tužbe višim instancama i pred sudovima (trenutno smo angažirana na dva slučaja pred Upravnim sudom u Rijeci u slučaju procjene utjecaja na okoliš za kamenolom i izgradnju ski-lifta u području Natura 2000).

Putem Zelenog telefona nastavit ćemo informirati građane o tim pravima, uključivat ćemo se u postupke procjene utjecaja na okoliš, u javne rasprave o prostornim planovima ili savjetovati građane o njima. Nastavit ćemo podržavati građanske inicijative u borbi za prava koja proizlaze iz Aarhuške konvencije. Svoje poznavanje područja i iskustvo nastavit ćemo stavljati na raspolaganje članicama Zelenog foruma, ali i drugim organizacijama civilnog društva, koje nam se često obraćaju (pomoć u rješavanju slučajeva, prezentacije, predavanja itd.).

Nastavit ćemo pratiti i sve izmjene propisa koje reguliraju to područje te se uključivati u javne rasprave o tim izmjenama.

Nastavit ćemo pratiti rad i postupke informiranja i uključivanja javnosti u postupke u vezi s okolišem u Istarskoj županiji te javno govoriti o kršenju prava.

Nastavit ćemo s održavanjem i nadogradnjom sadržaja na internetskim stranicama udruge <http://aarhus.zelena-istra.hr>. Tijekom 2014., 2015. i 2016. pratili smo provedbu Aarhuške konvencije u Hrvatskoj i bilježili slučajave pa krajem 2016. planirano pripremiti i objaviti, u

suradnji s članicama Zelenog foruma i pravnim stručnjacima, Alternativno izvješće organizacija civilnog društva o provedbi Aarhuške konvencije u Hrvatskoj, koje će u 2017. biti upućeno Tajništvu Aarhuške konvencije pred Sastanak stranaka Aarhuške konvencije koji se planira tijekom 2017. Članice Zelenog foruma delegirale su predstavnicu Zelene Istre za rad u Radnoj grupi Ministarstva zaštite okoliša i prirode koja će pripremiti službeno Nacionalno izvješće o provedbi Aarhuške konvencije. To izvješće nikad nije odraz stvarnih poteškoća u realizaciji prava koja proizlaze iz Konvencije te stoga OCD-i pripremaju svoje alternativno izvješće. Praćenje provedbe Konvencije nastaviti će se i u narednim godinama.

Ako se ukaže prilika, prijaviti ćemo i nove projekte samostalno ili u partnerstvu s drugim organizacijama civilnog društva iz zemlje i inozemstva.

3. Gospodarenje otpadom

U području edukacije različitih ciljnih skupina o pravilnom postupanju s otpadom Zelena Istra je stekla veliko iskustvo i ekspertizu, koju su prepoznala komunalna poduzeća pa ćemo i tijekom 2017. surađivati sa 6. Majem d.o.o. iz Umaga i MED EKO d.o.o. iz Medulina u kampanjama za poticanje odvojenog sakupljanja otpada.

U suradnji s Komunalnim poduzećem 6. Maj d.o.o., ako se ukaže prnova prilika i uz financijsku potporu Fonda za zaštitu okoliša i energetska učinkovitost, nastaviti ćemo s kampanjom **«Izdvoji s(v)e. Fai la differenza»**. S komunalnim poduzećem MED EKO iz Medulina, nekadašnjim Albanežom d.o.o., Zelena Istra je uspostavila suradnju prije više godina. Tijekom 2015. godine započeta je intenzivnija suradnja na pilot projektu odvojenog prikupljanja otpada prema modelu od vrata na vrata na području općine Medulin. Projekt je na natječaj Fonda za zaštitu okoliša i energetska učinkovitost prijavila Općina Medulin, a provode ga MED EKO i Zelena Istra. Projekt se nastavlja i tijekom 2017. godine, a uloga Zelene Istre je edukacija svih dobrih skupina o pravilnom gospodarenju otpadom.

U okviru ovog programa razvili smo izvrsnu suradnju s komunalnim poduzećima i privatnom tvrtkom za gospodarenje otpadom, što nam je omogućilo i prve korake ka započinjanju gospodarske djelatnosti upravo na području otpada. Zaposlenica koja je do sada vodila gospodarske aktivnosti kojima smo ostvarivali ciljeve udruge (kampanje o odvojenom sakupljanju otpada za komunalna poduzeća), nastaviti će u 2017. intenzivnije raditi na njihovom daljnjem razvijanju radi osiguravanja sredstava iz vlastitih prihoda. Tijekom 2016. smo sa zadrugama Contus i Humana Nova dogovorili osnivanje REUSE centra u Labinu, koji bi se bavio gospodarskim djelatnostima s otpadnim tekstilom, a mi pružali jedan dio usluga u dogovoru s komunalnim poduzećima u Istri, odnosno pokrenuli bi vlastitu gospodarsku djelatnost. U 2016. smo organizirali javnu akciju prikupljanja otpadnog tekstila i prikupili 5 tona. Istu akciju planiramo i u 2017.

4. Zeleni telefon

U sklopu programa Zelenog telefona i u 2017. godini ćemo svakodnevno biti na raspolaganju građanima koji imaju problem vezan uz zaštitu okoliša te ćemo provoditi sve redovite aktivnosti (zaprimanje poziva građana, rješavanje slučajeva, pružanje informacija, vođenje on-line baze podataka, informiranje javnosti i dr.).

U prvom dijelu 2017. godine nastaviti ćemo provoditi projekt “Zeleni telefon - zaštitom okoliša do zaštite zdravlja - prioritet zrak”, koji financira Istarska županija. U sklopu projekta, osim redovnih aktivnosti ZT, uređivat ćemo web stranicu www.istrazrak.hr te organizirati dvije javne akcije i provesti edukativne radionice u školama.

Također ćemo se javiti i na novi natječaj Istarske županije te na natječaje JLRS s područja Istarske županije (Marčana, Fažana, Rovinj, Ližnjan i dr.). U 2017. sudjelovat ćemo u izradi Plana za zdravlje Istarske županije (u radnoj skupini prioritet - otpad). Aktivnosti Zelenog telefona s naglaskom na otpad i edukaciju o odvojenom prikupljanju otpada prijaviti ćemo i na natječaj Fonda za zaštitu okoliša i energetske učinkovitosti u suradnji s Gradom Umagom te Komunalnim poduzećem 6. maj.

Do kraja 2016. godine nastaviti ćemo sudjelovati u provedbi projekta “Partnerstva za okoliš: Razvoj kapaciteta u zaštiti okoliša javnog i civilnog sektora u Hrvatskoj kroz primjenu servisa Zelenog telefona” u kojem smo suradnici na projektu te sudjelujemo u edukacijama za voditelje Zelenog telefona, razvijamo on-line bazu podataka, sudjelujemo u pisanju publikacija te pišemo mjesečne članke o najzanimljivijim slučajevima Zelenog telefona za web stranicu Mreže Zelenih telefona te facebook stranicu Mreže.

Mreža Zelenih telefona ne djeluje isključivo projektno te u 2017. godini namjeravamo sudjelovati u svim redovnim aktivnostima Mreže: održavanju baze podataka, uređenju web i facebook stranice, komunikaciji putem mailing listi s ostalim članicama te stručnjacima-volonterima koji nam pomažu u rješavanju slučajeva, zajedničkim sastancima i edukacijama. Kao Mreža također se također planiramo javiti na nove natječaje.

5. Sastavnice okoliša I zdravlje

Tijekom 2016. godine u suradnji s Istarskom županijom i Zavodom za javno zdravstvo Istarske županije započeli smo provedbu projekta Zeleni telefon Istarske županije – zaštitom okoliša do zaštite zraka – prioritet zrak. Projektne aktivnosti temeljene su na **povećanju informiranosti građana Županije o provedbi mjera zaštite i kvalitete zraka**. Zelena Istra sudjelovala je u kreiranju web stranice www.istrazrak.hr koja građanima na jednostavan i učinkovit način donosi sve potrebne informacije o kvaliteti zraka u IŽ, koje će se nastaviti nadograđivati i u 2017. Krajem 2016. i tijekom 2017. Nastavljamo raditi s Istarskom županijom na provedbi plana za zdravlje, no ovoga puta za područje otpada. Aktivnosti će se dogovoriti krajem godine.

Politikama zaštite Jadranskog mora u njegovoj cjelovitosti, a ne samo unutar nacionalnih granica, baviti ćemo u okviru platforme **Jedan Jadran**, koja je zajedničke aktivnosti okolišnih organizacija iz svih šest zemalja na obalama Jadrana započela u listopadu 2015. Potpora Nacionalne zaklade ovoj platformi je pružena tijekom 2016. dok se 2017. moramo ponovo natjecati za sredstva, kako je najavila Zaklada. Zelena Istra preuzela je ulogu koordinatorice mreže. Polovinom rujna se održava sastanak platforme u Dubrovniku na kojem će se članice dogovoriti o načinu i sadržaju suradnje u slučaju nastavka potpore Nacionalne zaklade i u slučaju njenog izostanka.

Putem Zelenog telefona odnosno prikupljanja i analiziranja prijava građana nastaviti ćemo pratiti napade na prirodnu baštinu te u suradnji s lokalnim stanovništvom pokretati akcije za njenu zaštitu.

6. Suradnja, partnerstva, koalicije, djelovanje na europskoj i globalnoj razini

U okviru brojnih lokalnih, nacionalnih i europskih mreža i partnerstava u kojima sudjelujemo nastaviti ćemo usuglašavati stavove o prioritetima i poželjnim politikama koje će se predlagati nadležnim tijelima na svim razinama, podizati ćemo osviještenost javnosti o različitim okolišnim i društvenim problemima, razmjenjivati informacije i prijedloge te zajednički donositi odluke i provoditi aktivnosti. Suradnjom i zajedničkim nastupima nastaviti ćemo osnaživati glas građana Istarske županije, Hrvatske, ali i Europe.

Projektom "Financing development and developing finance for European Year of development 2015: A Pan-European campaign to align European investments in developing countries with the post-2015 Millennium Development Goals framework and the EU policies that promote sustainable growth and poverty reduction" nastaviti ćemo i u godini koja slijedi razvojne teme približavati građanima novih zemalja članica EU, s ciljem postizanja široke podrške javnosti u raspravama o europskim, odnosno nacionalnim financijskim sredstvima i potrebi njihova ulaganja u razvoj održive energetske infrastrukture te održivo upravljanje prirodnim resursima. Tijekom 2017. Zelena Istra će izraditi kratki animirani film o "lancu ugljena" od Kolumbije do Plomina te organizirati seminar za hrvatske organizacije civilnog društva koje se bave zaštitom okoliša i prirode te razvojnom suradnjom i humanitarnom pomoći.

Tijekom 2016. zajedno s brojnim partnerima iz Europske unije prijavili smo kao partner u dva trogodišnja projekta iz DEAR programa. Prvi pod nazivom "SHAPE- SHaping a sustainable future through Awareness raising, active Participation and innovative Education on SDGs and Environmental Migration" je prošao administrativnu provjeru i ocjenjivanje projektnog koncepta pa je u tijeku priprema punog projektnog prijedloga. Projekt bi trebao započeti početkom 2017. i trajati 3 godine. Iznos predviđen za aktivnosti Zelene Istre je oko 150.000 €. Za drugi prijavljeni projekt u okviru istog natječaja još se očekuje odgovor u vezi s administrativnom provjerom jer je došlo do neke greške u procesu evaluacije.

U suradnji s članicama Zelenog foruma nastaviti ćemo delegirati predstavnike okolišnih udruga u radna tijela koja formiraju ministarstva, zajednički sudjelovati u javnim raspravama o zakonima, strategijama i planovima; s članicama Mreže Zelenih telefona nastaviti ćemo održavati infrastrukturu mreže (zajednički telefonski broj, zajedničku kategorizaciju i statistiku); s članicama Civilne platforme Istre pratiti ćemo i reagirati na korupciju i politički klijentizam u Istri; s članicama Inicijative GOOD raditi ćemo na pripremi zajedničkih projekata te ih aplicirati ukoliko se ukaže prilika; s članicama platforme Jedan Jadran nastaviti ćemo zajednički javno djelovati na pitanjima politika za Jadran.

7. Organizacijski razvoj

U situaciji u kojoj je dugoročno financiranje neizvjesno, a i dobrim dijelom će ovisiti o sposobnosti udruge da se prilagodi novim okolnostima, odlučili smo se za drugačiju preraspodjelu postojećih kapaciteta, umjesto angažiranja novih. Naime, s obzirom na nepovoljne vanjske okolnosti tijekom 2016. godine, (zastoj u raspisivanju europskih projekata, poništavanje natječaja, nova politika Vlade prema civilnom društvu i smanjivanje proračuna Nacionalnoj zakladi), još uvijek nije izvjesna mjera uspješnosti u prikupljanju sredstava potrebnih za rad udruge u 2017. (i dalje) u postojećem obujmu. Kako smo se odlučili za zadržavanje postojećeg broja zaposlenih osoba (6), nepovoljne financijske okolnosti rješavati ćemo, ukoliko bude potrebno, ne otpuštanjima već solidarnim smanjivanjem visine plaća i radnog vremena. S obzirom da udruga nema i ne planira zapošljavanje dodatnog zaposlenika koji bi se bavio isključivo prikupljanjem sredstava, svi

zaposlenici udruge zaduženi su za pisanje projektnih prijedloga u području svoje stručnosti. Istovremeno, **prepoznavši nužnost razvoja i stjecanja boljih pozicija za udrugu, odlučili smo dvije zaposlene osobe u udruzi angažirati pola radnog vremena na novim zadacima – na poslovima voditelja komunikacija i voditeljice programa samofinanciranja.** Na taj način osiguravamo stabilnost i udruge i njen razvoj. Svako novo zapošljavanje na razvojnim poslovima zahtijevalo bi i povećanje budžeta za plaće, koji je već sad velik na godišnjoj razini, što bi bilo dodatno opterećenje. Stoga će se zaposlenici kojima su povjerene razvojne aktivnosti ujedno baviti i aktivnostima udruge za koje su razvili stručnost te se brinuti za namicanje sredstava u tom području (oko 50% razvojne aktivnosti i oko 50% projektne aktivnosti). U proteklom razdoblju, s obzirom na učestalo korištenje pravnih instrumenata u zaštiti okoliša, tj. na njihovu daleko veću djelotvornost od ostalih sredstava, uočili smo potrebu za angažmanom pravnika u udruzi. Do sada smo koristili pravnike organizacija Sunce i Zelena akcija te volonterski angažman vanjskih pravnih stručnjaka, no to dugoročno nije održivo. Osim toga, na taj način pravne lijekove koristimo samo u rijetkim slučajevima jer nam vanjski pravni savjetnici nisu uvijek na raspolaganju. Stoga ćemo radi povećanja efikasnosti rada udruge u jednom od ključnih područja djelovanja u 2017. na nepuno radno vrijeme po prvi puta zaposliti pravnika u udruzi (ukoliko neki od prijavljenih projekata prođe, kao i institucionalna podrška). S ciljem stabilizacije, a onda i razvoja udruge, zaposlenica koja je do sada vodila gospodarske aktivnosti kojima smo ostvarivali ciljeve udruge (kako je predviđeno Statutom), nastaviti će u 2017. intenzivnije raditi na njihovom daljnjem razvijanju radi osiguravanja sredstava iz vlastitih prihoda.

Obujam aktivnosti odnosno broj projekata koje smo provodili u 2016. godini bio je vrlo velik (2,1 milijun kuna prihoda, 14 projekata), a ujedno su se i administrativne obaveze u provedbi europskih projekata značajno povećale. Zbog toga su se i poslovi administratora bitno povećali pa je na sastanku Upravnog odbora 2. ožujka i u okviru strateškog planiranja 18. ožujka 2016. bilo riječi i o tome kako je nužno uložiti napore da se zaposli još jedna osoba na tim poslovima. Trenutno udruža ne raspolaže ni sredstvima ni mjestom u uredu za zapošljavanje dodatne osobe na tim poslovima niti u dogledno vrijeme postoje izgledi da se iz projekata namakne novac za dva administratora (institucionalna potpora zatražit će se za pokrivanje dijela plaće postojećeg voditelja administrativnih poslova). Kao jedino rješenje vidi se zapošljavanje osobe kojoj je potrebno stručno osposobljavanje uz pomoć mjera Zavoda za zapošljavanje, no takvoj se mladoj neiskusnoj osobi ne mogu povjeriti odgovorni administrativni zadaci. Stoga je odlučeno, u situaciji kad se rad udruge bude ponovo stabilizirao, da se zaposli nova osoba preko mjere HZZ-a za edukaciju o korištenju EU fondova. Na taj način bi se jedan novi zaposlenik udruge osposobio i za pisanje projekata, radeći pri tome druge manje kompleksne administrativne poslove. Ta se mjera razvoja planira za 2018. godinu budući da je u 2017. potrebno najprije stabilizirati rad udruge, za koju još uvijek nije osiguran dovoljan broj projekata koji bi garantirao zadržavanje postojećeg stanja. U međuvremenu će svi zaposlenici koji pišu projekte, a ne osiguraju iz njih dio sredstava za administratora, sami obavljati administrativne poslove na svojim projektima.

Da bismo ponovo stabilizirali rad udruge u opisanim uvjetima, nužna nam je institucionalna potpora kako bismo u međurazdoblju od konačnog raspisivanja dugo očekivanih europskih projekata do početka njihove primjene zadržali barem sadašnji obujam angažmana. Institucionalnom potporom pokrili bismo dio plaće voditeljice ureda, voditeljice Zelenog telefona i plaće administratora. Ostatak radnog vremena i plaće bio bi pokriven iz projektnih sredstava.

Razvojne planove udruge ostvarili bismo financiranjem dijela plaće voditelju komunikacija, voditeljice programa samofinanciranja i pravnice u udruzi.

2015. godine zaposlili smo jednu novu osobu, koja se vrlo brzo osposobila za samostalni rad na području programa "Demokratizacija, dobro upravljanje, zaštita javnih i zajedničkih dobara, sudioničko upravljanje". Stoga je u okviru strateškog planiranja odlučeno da će se taj program razdvojiti na dva dijela: na "Okolišnu demokraciju" i "Demokratizaciju, dobro upravljanje, zaštitu javnih i zajedničkih dobara,

sudioničko upravljanje". Prijašnja voditeljica objedinjenog programa tako će sada preuzeti program "Okolišna demokracija", dok će novozaposlena osoba voditi program "Demokratizacija, dobro upravljanje, zaštita javnih i zajedničkih dobara, sudioničko upravljanje".

U nedostatku domaćih natječaja, ali i zbog zbog rastuće potrebe za koordiniranim internacionalnim djelovanjem u sve globaliziranijem svijetu, preorijentirali smo se na partnerstva u međunarodnim projektima koji su nam interesantni zbog dulje, trogodišnje potpore i velikog iznosa potpore. Tako trenutno sudjelujemo u jednom trogodišnjem projektu u okviru DEAR programa a tijekom 2016. u partnerstvu s brojnim organizacijama civilnog društva iz cijele EU aplicirana su još dva trogodišnja DEAR projekta.

5. Provedba i nadzor

Budući da je na strateškom planiranju utvrđeno da je potrebno unaprijediti praćenje i nadzor provedbe, odlučeno je da će se u sljedećem razdoblju detaljnije pratiti provedba plana. Pratit će se napredak na upravljačkoj razini, detektirat će se slabosti i predlagati korektivni mehanizmi. Za 2017. godinu pripremit će se online alat za praćenje svih mjerljivih rezultata provedbe programa/projekata odnosno nadopuniti postojeći kojim smo do sada bilježili neke mjerljive rezultate na intranet stranicama Zelene Istre (sudjelovanje na radijskim i televizijskim emisijama, broj uključavanja u javne rasprave o propisima, zahvatima, strategijama, planovima i programima, broj pravosudnih aktivnosti, javnih akcija, konferencija za medije, broj pruženih edukacija itd.). Od 2017. godine pratit ćemo i bilježiti još i broj polaznika seminara, radionica, tribina i konferencija koje ćemo organizirati te ćemo raditi popis objavljenih publikacija i drugih vrsta promotivnih materijala.

Provedbu strateškog plana pratiti ćemo analizom ostvarenja operativnih godišnjih planova (završna evaluacija krajem svake godine) i ostvarivanja unaprjeđenja ključnih organizacijskih komponenti. Izvješće ćemo objavljivati na intranet stranicama udruge najkasnije 7 dana prije održavanja redovite godišnje sjednice Skupštine udruge. Završni godišnji izvještaj o rezultatima/provedbi priprema predsjednica.

U 2016. prvi je put provedena samoprocjena učinkovitosti i djelotvornosti funkcioniranja sustava financijskog upravljanja i kontrola popunjavanjem upitnika iz Pravilnika o sustavu financijskog upravljanja i kontrola te izradi i izvršavanju financijskih planova neprofitnih organizacija. Samoprocjenu je potvrdila Skupština. Ta zakonom predvišena procedura nastaviti će se i tijekom trajanja razdoblja Strateškog plana.